

ELENCHUS

Disputationum & Quæstionum alterius

partis 2.2. numerus Paginam denotat.

DISPUTATIO XXV.

De injustitia in communi.

Questio I. Quid & quotuplex sit injustitia in comuni? 1

Conclusio 1. est vitium speciale justitiae oppositum

Conclusio 2. alia est illegalis, alia justitiae particulari opposita

Questio II. An volens possit pati injustitiam? 4

Conclusio est negativa

Questio III. Quid requiratur, ut injustitia sit peccatum mortale? 6

Conclusio: requiritur perfectio deliberationis & gravitas materiæ

Questio IV. De injustitia distributiva & commutativa. 7

Conclusio: injustitia distributiva & commutativa sumitur à diversâ inæqualitatis ratione.

DISPUTATIO XXVI.

De homicidio. 8

Questio I. Cuinam licet occidere peccatorem? 10

Conclusio: non privato sed publicam potestatem habenti licet malefactores occidere.

Ubi: an liceat privato occidere Tyrannum? 13

An liceat marito vel parenti occidere adulterum? 14

Questio II. An aliquando liceat innocentem occidere? 14

Conclusio est negativa.

Ubi: quando liceat indirecta innocentis occiso? 18

Questio III. An aliquando liceat occidere seipsum? 20

Conclusio est negativa.

Ubi: an etiam nunquam sit licita directa sui mutatio? 24

Questio IV. De moderamine inculpatæ tutelæ. 26

Conclusio: est licitum vim vi repellere servato moderamine inculpatæ tutelæ.

§. I. An servato moderamine inculpatæ tutelæ liceat

Disputationum & Questionum.

occidere injustum invasorem vitæ? 27

Conclusio est affirmativa.

§. 2. An liceat occidere invasorem pudicitiae & honoris? 35

Conclusio est negativa.

Ubi: an virgo ad evitandam mortem vel infamiam peccet non resistendo invasori pudicitiae, si animo non consentiat? 37

§. 3. An liceat occidere invasorem bonorum temporaliū? 40

Conclusio est negativa.

Ubi: quænam sit pœna homicidii culpabilis? 43

DISPUTATIO XXVII.

De furto.

Questio I. De quantitate requisita, ut furtum sit mortale peccatum. 44

Conclusio I. Ut furtum sit peccatum mortale, per se requiritur materia gravis, per accidens sufficit materia levis. 45

Conclusio 2. Necessitas extrema excusat accipientem rem alienam à peccato furti, non verò necessitas gravis. 50

Questio II. An fur continuò peccet, donec restituat? 52

Conclusio est affirmativa.

Ubi: quænam sint pœnæ furti? 54

Questio III. De tacitâ compensatione. 55

Conclusio: si debitæ conditiones adsint, utens occultâ compensatione non est reus furti.

Questio IV. De furtis uxorum, filiorum &c. 58

Conclusio: uxores, filii, domestici peccant invititis maritis, parentibus, heris accipiendo, levius tamen, quam extranei.

Ubi de rapinâ. 60

DISPUTATIO XXVIII.

De detractione, contumelia & susurratione. 63

Questio I. An detractio & quando sit peccatum mor-

ta-

Elenchus

tale?

64

Conclusio 1. Detraction ex genere suo est peccatum mortale.

Conclusio 2. Si per eam advertenter grave nocum-
mentum famæ alterius injustè inferatur.

Ubi de singulis detractionis circumstantiis. 67

Qualiter de crimine non occulto loqui liceat? 72

Quando ob necessitatem revelans crimen occultum
excusetur? 76

Quæstio II. An audiens detractionem graviter peccet
& ad quid obligetur? 78

Conclusio: si directa vel indirecta causa detractionis
sit, graviter peccat & obligatur ad instar detrahentis

Quæstio III. Quale peccatum susuratio & contumelia? 81

Conclusio 1. Susuratio est gravius peccatum de-
tractione & contumeliâ.

Conclusio 2. Contumelia gravis ex intentione pro-
lata est peccatum mortale.

Appendix: de aliis verborum injuriis, irrisione, ma-
ledictione, revelatione secreti, ubi simul de judicio
temerario, suspicione &c. 88

Quæstio IV. An fama sit nobilior temporalibus? 97

Conclusio est affirmativa.

DISPUTATIO XXIX.

De restitutione. 98

Quæstio I. Unde oriatur obligatio restituendi? 99

Conclusio: ex injusta acceptione & re accepta.

§. 1. De culpa requisita ad hoc, ut quis obligetur
ad restitutionem ob damnum illatum. 100

Conclusio: requiritur culpa Theologica, cum quâ
advertenter damnum sit illatum.

Ubi de indirectâ damnificatione. 105

§. 2. De culpâ quæ in quasi contractu vel vero contra-
etu commissa inducit obligationem restituendi. 108

Conclusio 1. Ex officio obligati ad aliorum damnum
avertendum vel ad aliis bene consulendum obligan-
gantur ex culpa lata & Theologica. Con-

Disputationum & Questionum.

Conclusio 2. In contractibus sufficit ad obligatio-
nem restituendi ex jure positivo ante sententiam
Judicis culpa juridica lata levis vel levissima pro
diversitate contractuum.

Ubi: an ex contractu sub conditione turpi sit obliga-
tio conditione impletâ? 115

An premium pro opere bono acceptum sit restituen-
dum? 116

§. 3. De restitutione faciendâ ob læsionem injustam
in aliis, quam fortunæ bonis. 117

Conclusio 1. Lædens in bonis corporis vel animæ
tenetur ex justitiâ ad restitutionem in bonis in eo-
dem ordine reparabilibus, non verò in irreparabi-
libus.

Ubi de injusto vulneratore, mutilatore, occisore. 118

De injusto defloratore 121

De adultero 122

De infamante 123

De damnificante in spiritualibus. 124

Quæstio II. De circumstantiis & ordine restitutionis 128

Conclusio 1. Restitutio est facienda expensis injusti
debitoris in loco, quo Dominus rem erat alias ha-
biturus.

Conclusio 2. Secundum ordinem, quo unus alteri
præfertur in jure, etiam debet præferri in restitutione

Quæstio III. Quinam obligentur & quid restituuen-
dum? 137

Conclusio 1. Omnes qui directè vel indirectè sunt
injusta causa damni, tenentur ad restitutionem.

Conclusio 2. Principalius damnificantes etiam præ
aliis damni causis obligantur ad restitutionem.

Conclusio 3. Restituendum est illud, in quo habe-
bat aliis jus in re vel ad rem.

Ubi: qualiter possessor malæ fidei debeat restituere
rem injustè ablatam? 144

Quid debeat restituere possessor dubiæ fidei? 148

Quæ-

Elenchus

Qualiter is qui bonâ fide rem à fure emit?	149
Qualiter is, qui bonâ fide à fure emptam rem rursus vendidit?	152
De restitutione fructuum.	153
Quæstio IV. De causis excusantibus.	156
Conclusio 1. Impotentia physica vel moralis suspen- dit aut omnino extinguit obligationem restituendi.	
Conclusio 2. Cessio bonorum excusat in conscientia, in quantum est conjuncta cum impotentiâ.	
Conclusio 3. Non tenetur debitor ab ingressu Reli- gionis abstinere ut creditoribus satisfaciat.	
Ubi de remissione creditoris.	169
De interitu rei debitæ.	169
De solutione tertio factâ.	170
De compensatione juris.	171
De compositione S. Pontificis.	172

DISPUTATIO XXX.

De contractibus.

Quæstio I. Quid & quotuplex fit contractus?	173
Conclusio: contractus est legitima duorum plurium- ve conventio ultrò citroque obligatoria, variè divi- ditur.	
Quæstio II. De Personis capacibus & consensu ad con- tractum requisito.	178
Conclusio 1. Impuberes propriâ authoritate contra- hendo super rebus aliis obligari non possunt.	
Ubi de prodigis	181
De illis, qui cum certis personis contrahere non possunt.	182
Conclusio 2. Ad contractum requiritur consensus internus exterius expressus.	
Quæstio III. De juratis, conditionatis & coactis con- tractibus.	185
§. 1. De contractibus juratis.	185
Conclusio: contractus super materia illicita jura- mento firmari non possunt, firmantur tamen suo modo	

Disputationum & Questionum.

modo contractus alias validi vel de materia non prohibita initi.	
§ 2. De contractibus conditionatis.	191
Conclusio : conditionati contractus obligant eveniente conditione.	
Ubi de conditione necessaria.	193
De conditione impossibili.	194
De conditione turpi.	194
De conditionibus intrinsecis.	195
De modo.	196
§ 3. De contractibus coactis.	197
Conclusio : metus gravis injustè ad extorquendum consensum incussus contractum non irritat (excepto matrimonio) sed rescindibilem facit.	
Quæstio IV. De retractu , vitiis & materia contractuum.	201
Conclusio 1. Variis modis retractantur contractus.	
Conclusio 2. Error substantialis vitiat contractum non vero accidentalis.	
Conclusio 3. Materia contractuum debet esse de facto & de jure possibilis.	
DISPUTATIO XXXI.	
De emptione & venditione.	207
Quæstio I. Quid emptio & venditio & quæ obligatio?	208
Conclusio : emptio & venditio est contractus, quo obligatur emptor ad solvendum pretium, venditor ad tradendam mercem.	
Ubi de periculo & commodo rei venditæ ante traditionem.	212
De retractu.	213
Quæstio II. An venditor obligetur manifestare virtutem rei?	214
Conclusio : tenetur venditor occulta rei virtutia manifestare, quæ rem inutilem vel minus utilem vel noxiā reddunt.	

Elenchus

Quæstio III. An liceat rem vendere , quanti possimus? 210

Conclusio:justo pretio vel naturali vel legitimo res vendenda est.

Quæstio IV. Quænam sunt pacta , sub quibus fieri potest venditio ? 224

Conclusio:possunt venditioni pacta quæcunque adiici, quibus non fit inter ementem & vendentem inæqualitas.

DISPUTATIO XXXII.

De permutatione , commodato , censibus &c. 226

Quæstio I. De permutatione & cambio 227

Conclusio : permutatio generaliter est in rebus , specialiter permutatio pecuniarum est cambium.

Quæstio II. De commodato & deposito & cæteris: 231

Conclusio 1. Commodatum est, quo traditur res ad usum cum obligatione eandem numero restituendi.

Ubi de precario. 233

Conclusio 2. Depositum est , quo res alteri gratis custodienda traditur cum obligatione restituendi, si repetatur.

Ubi de contractu mandati. 237

Quæstio III. De censibus, hypotheca, emphyteusi &c. 238

Conclusio 1. Census confignativus licitus est.

Conclusio 2. In pignore & hypotheca, obligatur vel traditur res in securitatem debiti.

Conclusio 3. Vi emphyteuseos imponitur obligatio rem meliorandi annumque Canonem solvendi.

Ubi de feudo. 251

De locatione & conductione. 253

De contractu societatis. 255

De contractu assecurationis. 356

De transactione. 261

Quæstio IV. De fidejussione, negotiatione, sponsionibus &c. 262

Conclusio 1. fidejussor in aliquibus casibus potest agere

Disputationum & Questionum.

agere ut à fidejussione liberetur , quâ se obligavit in
defectum principalis debitoris.

Conclusio 2 . negotiatio ad honestum finem ordinata est licita.

Ubi de sponsonibus. 266

De ludo. 266

De sortibus. 269

DISPUTATIO XXXIII.

De mutuo & usura. 270

Quæstio I. Quid sit mutuum , quid usura & quotuplex? 270

Conclusio 1 . mutuum est , quo res consumptibilis datur cum obligatione rem similis speciei & bonitatis restituendi.

Conclusio 2 . usura est lucrum ex mutuo.

Quæstio II. Quando contingat & an prohibita usura ? 274

Conclusio 1 . quandocunque vi mutui aliquid pretio estimabile velut debitum exigitur vel recipitur , est usura.

Conclusio 2 . jure positivo tam divino quam Ecclesiastico , & naturali prohibita est usura.

Quæstio III. An & quando liceat accipere aliquid ultrâ sortem ? 280

Conclusio : licet in pactum deducere , ut ratione iuris cessantis aut damni emergens aliquid detur ultrâ sortem.

Ubi de periculo sortis. 282

De pœnâ conventionali. 283

De montibus pietatis. 284

Quæstio IV. An usurarius fiat Dominus usurarum & obligetur ad restitutionem ? 285

Conclusio : est negativa quoad primam partem , quo ad alteram partem est affirmativa.

Ubi de pœnis usurariorum. 286

Elenchus

DISPUTATIO XXXIV.

<i>De promissione donatione & testamento.</i>	286
<i>Quæstio I.</i> De promissione.	287
Conclusio: promissio non est propositum sed ad illud consequens exterior fidei datio de re licita & possibili.	
Ubi qualis obligatio ex promissione oriatur?	290
<i>Quæstio II.</i> De donatione.	292
Conclusio: donatio inter vivos est revocabilis propter ingratitudinem donatarii.	294
Ubi qualiter ob prolem revocari possit?	295
<i>Quæstio III.</i> De testamentorum valore & hæredibus.	296
Conclusio 1. testamentum est ultima voluntas includens directam hæredis institutionem.	
Ubi de ejus conformandi ad leges necessitate.	299
Quinam possint testamentum condere?	301
Conclusio 2. hæredes omnes non prohibiti possunt institui vel directè vel indirectè & aliqui institui debent.	
<i>Quæstio IV.</i> De legatis & executione.	307
Conclusio 1. in certo sensu res aliena legari potest.	
Ubi de solutione legatorum.	304
De inventario.	307
De divisione legatorum piorum.	310
Conclusio 2. executio testamentorum pertinet ad executores vel à testatore nominatos vel à jure aut judice datos.	
Ubi: an cogendus sit executor ad implendam defuncti voluntatem.	312
Intrà quod tempus executio sit facienda?	312
Qualiter fieri debeat, si res ad usum designatum applicari non possit?	313
Qualiter legata pia ad usum designatum applicanda?	314
De voluntate testatoris commutandâ.	315
	An

Disputationum & Questionum.

An officium executoris transeat ad successorem
vel hæredem.

315

DISPUTATIO XXXV.

De religione, oratione & adoratione. 316

Quæstio I. De essentiâ & objecto religionis & qualis
virtus? 317

Conclusio 1. religio est virtus, quæ Deo, ut est
primum principium, cultum exhibet.

Conclusio 2. objectum formale quod religionis est
cultus, objectum cui est Deus.

Conclusio 3. religio est virtus moralis.

Ubi: an sit una specie inseparabile virtus? 321

An sit virtus specialis? 323

Quæstio II. Quinam actus interni & externi religionis,
an & quando obligent? 324

Conclusio 1. principales religionis actus sunt interni,
minus principales sunt actus externi.

Ubi singuli enumerantur. 326

Conclusio 2. cultus Deo absolute debetur jure natu-
ræ, modus vero aliæque circumstantiæ ejusdem
exhibendi determinantur jure positivo.

Quæstio III. De oratione & requisitis, de adoratione
eiusque actibus. 328

Conclusio 1. oratio est actus intellectus practici.

Conclusio 2. Deus est orandus ut beneficia conce-
dens, sancti Angeli & homines orandi sunt ut be-
neficia impetrantes.

Conclusio 3. bona spiritualia salutis æternæ princi-
paliter & absolute, temporalia vero secundario &
conditionate a Deo per orationem petenda sunt.

Conclusio 4. ex charitate tenemur pro aliis orare.

Conclusio 5. ad orationem requiritur attentio saltem
virtualis.

Ubi: an oratio debeat esse vocalis? 339

Quid

Elenchus

Quid requiratur, ut oratio sit infallibiliter im-
petratoria? 339

Conclusio 6. adoratio principaliter consistit in reverentia Dei interiore secundariò in reverentia exterior.

Quæstio IV. De horis Canonicis & obligatione. 342

Conclusio; aliqui in Ecclesiâ Dei obligantur ad vocalem & attentam recitationem horarum Canonicarum secundum Ecclesiæ præscriptum.

Ubi de beneficiatis. 347

De religiosis. 348

De causis excusantibus. 349

De circumstantiis recitationis. 350

De pœnâ benefictorum non recitatum. 354

DISPUTATIO XXXVI.

De voto & sacrificio. 354

Quæstio I. De essentiâ & diversitate votorum. 357

Conclusio 1. essentia voti consistit in promissione
Deo factâ de meliori bono.

Ubi de votis ex metu emissis. 360

De votis ex errore factis. 361

Conclusio 2. votum aliud est simplex aliud solemne.

Ubi an hæc divisio sit accidentalis? 363

De aliis voti divisionibus. 368

Quæstio II. De materiâ, fine & obligatione voti. 368

Conclusio 1. materia voti est bonum suo directè op-
posito melius.

Conclusio 2. finis intrinsecus voti est cultus divinus.

Conclusio 3. ex voto oritur obligatio præstandi il-
lud, quod voto promissum est.

Ubi: sub quâ culpa obliget? 374

De obligatione voti conditionati. 375

De obligatione voti indeterminati. 376

De tempore, quo votum sit implendum. 377

An

Disputationum & Quaestionum.

rim-	An hæres teneatur exequi vota defuncti?	379
339	De interpretatione obligationis in votis reli-	
reve-	gionis, castitatis &c.	379
ā ex-	Quaestio III. De Personis capacibus ad vovendum.	480
342	Conclusio qui quoad personam suam & quoad rem	
voca-	voto promittendam est plene sui juris, se firmiter	
nica-	voto obligare potest, si verò subsit alteri, firmiter	
347	sine illius consensu se obligare non potest.	
348	Quaestio IV. De irritatione, commutatione & dispensa-	
349	tione votorum.	384
350	Conclusio 1. quibus vel persona vovens vel res pro-	
citanc-	missa subest, possunt aliorum vota irritare.	
354	Conclusio 2. habentes potestatem Ecclesiasticam	
ffisione	possunt vota ex justâ causâ relaxare vel dispensando	
360	vel commutando.	
361	Ubi de causis dispensandi in votis.	390
emne.	De illis, quibus hæc potestas competit.	391
363	De habente potestatem delegatam.	392
368	De commutatione votorum.	393
368	§. I. De decimis.	395
369	Quo jure eæ solvendæ sint?	396
370	Quibus decimæ solvendæ sint?	398
371	Quinam debeant solvere decimas?	399
372	Quomodo laici possint habere decimas?	402
373	§. 2. De primitiis & oblationibus.	405
374	DISPUTATIO XXXVII.	
375	<i>De Juramento & perjurio.</i>	408
376	Quaestio I. Quid & quotuplex Juramentum?	408
377	Conclusio 1. Juramentum est invocatio Dei in te-	
378	stem.	
379	Conclusio 2. aliud est assertorium, aliud promisio-	
380	narium.	
381	Ubi de aliis Juramenti divisionibus.	413
382	Quaestio II. Quando Juramentum sit licitum, religio-	
383	sum & obligans?	415
384	Con-	

Elenchus

Conclusio 1. Juramentum est licitum si juretur ex justa causa illud, quod verum & licitum est.

Ubi de defectu veritatis justitiae & judicii in juramento assertorio. 418

De eodem defectu in Juramento promissorio. 419

Conclusio 2. est obligatio implendi illud, quod cadit sub Juramento promissorio, si adsit judicium & justitia.

Ubi: an obliget Juramentum factè emissum? 424

An obliget Juramentum seriò sed ex metu gravi factum? 425

An & qualis error irritet obligationem Juramenti? 426

An omne Juramentum promissorium de re honestâ & possibili obliget sub peccato mortali? 426

An obligatio Juramenti etiam transeat ad successores? 428

De Juramentis judicialibus. 429

Quæstio III. De obligatione Juramenti & quomodo tollitur? 431

Conclusio 1. manet obligatio Juramenti manente honestate & possibilitate materiæ juratæ.

Conclusio 2. major est obligatio voti, quam Juramenti.

Conclusio 3. obligatio Juramenti tollitur dispensatione & irritatione.

Quæstio IV. Quæ malitia & poena perjurii? 439

Conclusio 1. perjurium importat contemptum Dei & hinc est peccatum mortale.

Conclusio 2. poena perjurii, quo violatur pactum Juramento firmatum est infamia juris ipso facto incursa, quæ ob aliud perjurium per sententiam infligi potest.

Ubi

Disputationum & Questionum.

- Ubi : an liceat petere Juramentum ab eo , qui juraturus est factum vel per falsos D. os? 443
Quale peccatum sit consuetudo jurandi? 445
Quid sit & qualiter licita sit adjuratio? 446
Quinam adjurari possunt? 447
Quomodo liceat adjurare dæmones & quæ nam in exorcizando sint observanda? 449

DISPUTATIO XXXVIII.

De superstitione & divinatione. 452

- Questio I.* Quid superstitione & quæ ejus partes? 452
Conclusio 1. superstitione est vitium oppositum religioni per excessum , quo vel cui non debetur, vel eo modo , quo non debetur , cultus exhibetur.
Conclusio 2. secundum diversitatem objecti , circà quod superstitione versatur , sunt diversæ superstitionis species.

Ubi : quale peccatum sit cultus Dei falsus? 454

- Questio II.* An in cultu Dei possit esse superfluum? 455
Conclusio est affirmativa.

Ubi: quale peccatum sit cultus Dei superfluous? 456

- Questio III.* De idolatriâ. 457
Conclusio : peccatum idolatriæ inter peccata virtutibus moralibus opposita gravissimum est.

- Questio IV.* De divinatione. 460

Conclusio 1. divinatio semper est peccatum.

Conclusio 2. effectus naturales ex astris præcognoscere non est divinatio, sed effectus Casuales vel à libero arbitrio dependentes ex iisdem prædicere est prohibita divinatio.

Conclusio 3. ex somniis vel à Deo immisis vel naturaliter ortis aliquid prædicere licet, non verò ea, quæ non nisi interventu Dæmonis prænoscuntur ex somniis.

Conclusio 4. quæcumque signa ex naturâ aut divinâ institutione ad manifestationem futuri vel occulti

nob̄

Elenchus

non sunt ordinata observare ad cognoscendum est
divinatio.

Conclusio 5. sicut etiam si quis velit per sortes cog-
noscere futura vel occulta.

Conclusio 6. adhibere causas ad obtainendos effectus,
ad quos nec ex naturâ suâ , nec divinâ institutione
ordinatæ sunt, est vana observantia.

Ubi de gestatione reliquiarum vel verborum san-
ctorum. 477

De iis , qui effectus quosdam naturalem vir-
tutem excedentes edunt , an per gratiam gra-
tis datam , an verò superstitione illos cau-
sent ? 478

An scientiâ superstitione acquisitâ quis uti
possit ? 481

De tollendis maleficiis. 482

De tentatione Dei. 487

DISPUTATIO XXXIX.

De Sacrilegio & Simonia. 492

Quæstio 1. Quid & quotplex est sacrilegium ? 492

Conclusio 1. Sacrilegium est peccatum speciale , quo
violatur res sacra , religioni oppositum.

Conclusio 2. dividitur sacrilegium in diversas spe-
cies , secundum diversitatem rerum sacrarum.

Ubi de legatorum piorum decimarumque deten-
tione & de tempore sacro. 499

Conclusio 3. Sacrilegi puniuntur tum excommuni-
catione tum aliis pœnis temporalibus.

Quæstio II. Quid & quotplex simonia ? 502

Conclusio 1. simonia est studiosa voluntas emendi
vel vendendi spirituale vel spirituali annexum.

Conclusio 2. simonia dividitur in mentalem conven-
tionalem & realem.

Quæstio III. Quando contingit simonia ? 512

Conclusio 1. in Sacramentis aliisque spiritualibus
committitur simonia , si pro iis aliquid temporale
detur vel accipiatur.

Con-

Disputationum & Questionum.

- Conclusio 2. in beneficialibus quævis pactio inducit simoniam vel juris divini vel juris Ecclesiastici
Ubi de taxâ solvendâ Archi-Diaconis , de annatis summo Pontifici præstandis § 22
- Conclusio 3. in statu Religioso committitur simonia , si pro ingressu Monasterii aliquid temporale exigatur.
- Conclusio 4. sine vitio simoniæ temporalia dantur ministrantibus Spiritualia titulo sustentationis & laudabilis consuetudinis.
Ubi de titulo redimendæ vexæ. § 31
- Questio IV.* Quæ pœnæ simoniæ? § 35
- Conclusio : simoniaci præterquam, quod simoniacè accepta retinere non possint aliis pœnis puniuntur.
Ubi de pœnis simoniæ comissæ in ordinibus. § 40
- De pœnis simoniæ commissæ in beneficiis. § 41
- De pœnis simoniæ commissæ in religione. § 43
- De pœnis simoniæ confidentialis. § 44

DISPUTATIO XL.

- De Mendacio & Simulatione.* § 44
- Ubi de virtutibus Justitiæ annexis. § 44
- Questio I.* De mendacio. § 48
- Conclusio 1. Omne mendacium est peccatum.
- Conclusio 2. mendacium aliud est pernitiosum, aliud jocosum aliud officiosum.
- Questio II.* De restrictione mentali. § 52
- Conclusio : non licet uti restrictione purè mentali.
- Questio III.* De amphibologiâ. § 54
- Conclusio : non licet vocibus uti in aliâ significacione , quam non habent in mente proferentis, si-
ve cum amphibologiâ formali.
- Questio IV.* De simulatione. § 60
- Conclusio : strictè sumpta simulatio semper est pec-
catum.
- Ubi de Jactantiâ. § 62
- † † de

De Ironiâ.

563

DISPUTATIO XLI.*De officiis & statibus hominum.* 564**Questio I.** *De statu Episcoporum.* 564**Conclusio;** inter Prælatos Ecclesiasticos soli Episcopi sunt in statu perfectionis.*Ubi: an status Episcoporum sit perfectior statu Religiosorum?* 568*An liceat Episcopatum appetere?* 569*An Episcopatum injunctum liceat omnino recusare?* 570*An Episcopus possit Episcopatum deserere vel ad aliam Ecclesiam transire?* 570*An Religiosus Episcopus teneatur ad observantias Regulares?* 572**Questio II.** *De statu Religiosorum.* 574**Conclusio 1.** Religiosi sunt in statu perfectionis.**Conclusio 2.** ad statum Religiosum essentialiter pertinent tria vota.**Conclusio 3.** votorum transgressio est peccatum mortale, si ad sit gravitas matoriae, aliorum vero transgressio est gravis, si ad sit contemptus vel præceptum**§. 1.** *De obligatione voti paupertatis.* 579**§. 2.** *De obligatione voti castitatis, obedientiae & stabilitatis.* 602**§. 3.** *De antecedentibus, concomitantibus & consequentibus professionem religiosam.* 612**Questio III.** *De Parochiis.* 623**Conclusio:** congruenter facta est parochiatū divisio.*Ubi de obligationibus parochi.* 626*De Juribus parochi.* 629*De obligatione reparandi Ecclesiam parochialem.* 631*De officio Decani ruralis.* 632**Questio IV.** *De potestate laicâ.* 633**Con-**

Disputationum & Questionum.

Conclusio: principes & magistratus sacerdotes debent
esse protectores Ecclesiae & verae fidei.

DISPUTATIO XLII.

De Beneficiis Ecclesiasticis.

641

Questio 1. Quid & quotuplex sit beneficium? 641

Conclusio 1. beneficium est Jus spirituale per-
petuum percipiendi fructus ex bonis Ecclesiæ
ratione spiritualis officij authoritate Ecclesiasti-
câ constitutum.

§. 1. De beneficiis impropriè dictis. 644

Ubi de vicariâ. 644

De commendâ. 646

De coadjutoriâ. 647

De præstimoniiis. 648

De beneficiis manualibus & capellaniis. 649

§. 2. De beneficiis propriè dictis. 650

Conclusio 2. beneficia propriè dicta sunt varia.

*§. 3. De obligationibus, quæ beneficiis sunt
annexæ.* 651

Ubi de residentiâ. 652

De professione fidei. 657

De susceptione ordinum. 657

*Questio 11. Quinam sint eapaces beneficiorum & de
eorum redditibus & superfluo.* 659

Conclusio 1. Soli habiles ad officium sunt capa-
ces beneficiorum.

Ubi de legitimis natalibus. 660

De requisita ætate. 661

De corporis integritate, scientia & cælibatu. 663

De requisito ordine. 664

De morum probitate & integritate fidei. 665

Conclusio 2. beneficiati sunt veri domini suorum
redituum, superfluos tamen redditus ex strictiore
probabilius etiam Justitiae obligatione debent
impendere in usus pios.

Quæstio

Elenchus

Quæstio III. Quot modis beneficia acquiruntur? 675

Conclusio: beneficium Ecclesiasticum non potest
licitè sine institutione canonica obtineri.

§. 1. De modo obtainendi beneficia per præsenta-
tionem & institutionem. 676

§. 2. De modo obtainendi beneficia per electionem
& confirmationem. 684

Ubi de iis, quibus jus suffragii in eleētione
competit. 686

De faciendis ante electionem. 688

De forma electionis. 691

De forma scrutinii. 692

De formâ compromissi. 695

De iis, quæ sequuntur electionem. 698

De confirmatione electionis. 700

§. 3. De modo obtainendi beneficia per postulatio-
nem & ejus admissionem. 704

§. 4. De modo obtainendi beneficia per collatio-
nem. 707

Ubi de collatione jure ordinario. 708

De collatione ex jure devoluto. 711

De collatione Jure extraordinario reservationis
à summo Pontifice factæ. 711

De precibus imperatoriis. 717

Quæstio IV. Quot modis beneficia amittuntur? 718

Conclusio 1. amittuntur beneficia renuntiatione le-
gitimè facta à legitimo superiore acceptata.

Conclusio 2. aliis modis amittendi beneficia est pri-
vatio ob delicta beneficiatorum.

Conclusio 3. amittuntur beneficia per assecutio-
nem alterius incompatibilis.

Ubi: quomodo amittitur beneficium per assump-
tionem status incompatibilis. 728

Quomodo cessat beneficium quoad se. 728